

PREDGOVOR

Knjiga o rapskoj starokršćanskoj, predromaničkoj i ranoromaničkoj skulpturi nastajala je kroz duže razdoblje, u kojem sam se, kao autorica, bez točno zasnovanog plana i nakane pisanja knjige, konstantno vraćala pojedinim spomenicima s otoka Raba i o njima pisala osvrte i pojedinačne radove. 2010. g. objavila sam i veći pregled starokršćanskih i ranosrednjovjekovnih kamenih spomenika s Raba, koji je, na neki način, posebno utjecao na nastanak ove knjige. Taj rad objavljen u Starohrvatskoj prosvjeti, obuhvatio je veći dio, ali nikako ne sve relevantne spomenike koji bi se trebali naći u jednom sveobuhvatnom pregledu. Izradi opsežnijeg osvrta na rapsku skulpturu tada sam pristupila nakon prethodnog upoznavanja s pojedinim djelima, koja u našoj znanstvenoj literaturi nisu bila dovoljno zapažena. Isto tako, relativno sam dobro poznavala skulpturu s drugih kvarnerskih otoka, osobito s Paga, što mi je također omogućavalo spoznaju o vrijednosti tog dijela otočke baštine u kontekstu razvoja rane kršćanske skulpture na istočnome Jadranu. Sve je to postepeno dovelo do odluke o objavi knjige o rapskoj skulpturi. Ovdje moram spomenuti i svoju angažiranost u pripremanju cjelokupnog korpusa kvarnerske ranosrednjovjekovne skulpture, na čemu sam radila zajedno s kolegama iz Rijeke. Kako se taj, vrlo opsežan rad, nije dokraja realizirao, nadam se da će ova knjiga pokazati opravdanost nastojanja monografske obrade naše starokršćanske i ranosrednjovjekovne kamene skulpture. Knjiga, međutim, nije nastala prvenstveno kao kataloški pregled, nego kao nastavak mojih prethodnih radova koji su zahtijevali nadopunu i dodatnu interpretaciju već analiziranih spomenika.

Koliko god je težnja za cjelovitošću u osnovi ovoga teksta, on ponovo ne obuhvaća sve relevantne spomenike s otoka Raba. Neki spomenici nisu mogli biti uvršteni zbog nedostupnosti, a drugi možda zbog subjektivnog pomanjkanja spoznaja o njihovom postojanju. Težnja za cjelovitošću stoga se, ako ikako, nastojala ostvariti kroz sveobuhvatniju interpretaciju izdvojene građe. Nadam se da su ponuđene interpretacije barem donekle u skladu s vrijednošću spomenika kojima se bave.

Za dovršenje knjige dugujem zahvalnost brojnim kolegama, znanstvenicima i ljudima u doticaju s arheološkom i povijesnoumjetničkom građom. Svojom susretljivošću mnogo su mi pomogli i predstavnici Crkve u brojnim crkvenim ustanovama na Rabu, u kojima se čuvaju kameni spomenici. Također, mnogo su mi pomogli članovi obitelji, bez čije podrške ne bih mogla izdvojiti vrijeme za boravke na Rabu i brojnim drugim mjestima u Hrvatskoj i inozemstvu. Svima koji su doprinijeli nastanku ove knjige upućujem iskrenu zahvalnost!

U Zagrebu, 10. ožujka 2016.

Mirja Jarak